

SVALÖVS GILLES ÅRSKRÖNIKA 2007.

Av Elsbeth Sjödin

GILLESSYSTRAR OCH GILLESBRÖDER!

”Välkommen till Svalöv” så står det på nya skyltar vid infarterna. Med orden FORSKNING, UTBILDNING, FRAMTID och bilder av att par välkända byggnader skall de ge en bild av Svalöv och det vill jag också göra med Svalövs Gilles årskrönika 2007. Vill man höra mer vad som försiggår i Svalöv: Lyssna på CMR Svalövs Närradio 105,5. Sändningstiden rör sig om mer än 70 timmar / vecka. Förutom om lokala aktiviteter kan man få höra många fina artister, som gästar Närradion på Svalegatan 4, och mycket lättlyssnad musik.

Först något om Svalövsvädret. I slutet av februari fick vi snö på äkta skånskt vis, dvs. enligt allt eller intet principen, tågen stod stilla i ett par dygn och med bil från Svalöv kom man inte längre än till Grängsgård, där blev man fast i drivorna liksom lite varstans runt om Svalöv. I början av juni var det sommar. I ett par veckor kunde vi njuta eller våndas när temperaturen gick mot 30 grader och allting gick i blom. Sen kom regnet, som fick mycket att frodas – på gott och ont. Sommarkvällar och –nätter kunde man se folk i farten i sina trädgårdar, stora snigeljakten var i gång. Sniglarna blev också ett bekymmer för lantbrukarna och fick ekonomiska konsekvenser.

Regnet som flöt i strömmar satte spår först i hus och trädgårdar, sedan i en ström av ansökningar om skadeersättning till försäkringsbolag och till kommunen. Om inte va-nätet är väl fungerande blir det kommunen som får betala. Ersättning för skador och åtgärder för att förebygga översvämning i framtiden beräknas kosta bortåt 2 miljoner denna gång.

Den riktigt heta solen och sen ett Svalöv där himmelens portar tycktes stå vidöppna, det har Svalövsbygdens nye kyrkoherde, Kjell Thorsson, fått uppleva. Han har minnen från Indien och Tanzania och från tre år i Dubai, som han nu lämnat för att efterträda en Blixt, som stannade i Svalöv i 8 år.

Så kom hösten, lövträden uppskattade regnet och behöll sina blad länge och löven blev vackert gula. Kommer Ni ihåg bilden vid ”Höstvisa” i boken ”Vill Du läsa?” I år har vi fått uppleva den bilden i verkligheten.

Mera av det gula men av mer bestående slag kan vi nu se vid Folkets Hus, där AB Svalövsbostäders fem längor med marklägenheter nu står klara. De första

hyresgästerna flyttade in i början av juli.

Många står i kö för en större tomt att bygga sin drömvilla på. På de mindre tomterna vid Svalövssjön planerades gruppbebyggelse av Myressjöhus, men så få var intresserade att kommunen nu ändrar planen och skapar större tomter för friliggande villor.

De generösa tomtpriser på 100 kr/m, som vi haft i Svalöv är nu ett minne blott. Kommunen skall sätta priset efter lägenhet, fr.a. utvecklingskostnader för tomten. Därför var det tur för tomtspekulanterna, att man inte gjorde några viktigare fynd vid utgrävningarna på tomtmarken S om Svalövs kyrka. Där fanns gropar, stolphål och härदार från bronsåldern, men fynden ansågs inte föranleda en större, dyr arkeologisk undersökning, som höjt tomtpriset, som nu beräknas bli 180 kr/m.

Inte fornfynd men att par gamla fina hus och miljöer har återuppstått i Svalöv. Hantverksgården har åter fyra längor, så som det var en gång.

1915 byggde kooperativa ett pampigt hus på Svalegatan 41. Huset ritades av Svalövs egen arkitekt, Måns Eriksson. Mycket har huset fått utstå genom åren, men nu har nuvarande ägarna, Helen och Jonny Nilsson, återupprättat huset. För den bedriften har de tilldelats Svalövs kommuns byggnadsvårdspremium med följande motivering: Återställandet av huset till jugendstil är fint gjord med stor noggrannhet och omsorg om hur huset ursprungligen såg ut.

Nere på Ängabäcksvägen har man en helt ny vy mot NV. Granarna som hindrade sikten är borta för att ge plats åt nya hus. Det är Götenehus som bygger parhus med 14 st. 3rums marklägenheter.

Ganska nära finns fler nya silhuetter: Där är ”The Black Box”, den spektakuläratillbyggnaden till Fridhem som invigdes i början av året. Svalövs Lantbruksskola, nästan 90 år gamla ”Lantan”, har blivit Svalövs gymnasium som byggs till för 68 miljoner, den största satsning någonsin av Svalöva kommun, till lärosalar och aula och ny entré vid rotundan vid Kvarngatan.

Även verksamheten har förändrats i grunden. Svalövs gymnasium har i år 420 elever, hälften av dem följer naturbruksprogrammet med inriktning jordbruk resp. djurvård. I dessa program finns möjlighet att välja naturvetenskaplig profil, som ger behörighet till högskolan, fler än 50 elever har valt detta alternativ.

Hos grannen, Fridhems Folkhögskola råder intensiv verksamhet. Medan andra folkhögskolor har svårigheter p.g.a. minskat antal sökande, behåller Fridhem sin popularitet. Till musik- och teaterlinjen står folk i kö från hela landet, 400 sökande i våras. Förutom musiklinjen finns mycket att välja på t.ex. design, media och måleri och dessutom högskoleförberedande och internationell linje.

Årets Poppestipendiater som fick pris vid våravslutningen Sebastian Pommer och Jon Jordås hade gått två år på filmlinjen resp. skivlinjen. Och på Fridhems populära sommarkurser erbjuds än mer, t.o.m. trolleri .

Svalövs Montessoriförening håller till i paviljonger bakom Linåkerskolan.

Elevantalet, nu 70 st. beräknas växa till det dubbla inom två år och nu söks större lokaler. Ansökan om att få starta högstadium bifölls inte av Skolverket/ Länsrätten. Rektor för Montessoriskolan tror att förnyad och kompletterad ansökan skall behandlas positivt och räknar med att ha högstadium inom två år ”det är vad föräldrarna vill”, säger han.

Signalerna från Linåkerskolan låter annorlunda, här prövas gärna nytt och tidigare oprövat. Så har nuvarande rektor hämtats från ett bemanningsföretag. För tre år sedan valde man bort välmeriterad kompetens som fanns på plats och valde det okända. I elevernas minnen av de tre åren står säkert årets händelser i särklass. Rektor ville nyorganisera examensdagen så att avslutningen inte längre skulle vara för alla på samma dag och inte heller hållas i kyrkan. Många elever protesterade, några på ett oacceptabelt vis. Kulturchefen fann beslutet om kyrkan riktigt: om en enda elev inte trivdes i kyrkan, så borde avslutningen inte hållas där, men kritiserade rektor för dålig information till eleverna. Rektor backade till hälften, avslutningen hölls på samma dag för alla men inte i kyrkan, det blev samling runt flaggstången på skolgården – i ihållande duggregn.

Bland nians elever, som lämnade Linåkerskolan för gott, fanns alltför många med IG i sv eng el ma, dvs. inte uppnått behörighet till gymnasiet, ett sämre resultat än för riket i genomsnitt. Målet att först åtminstone nå samma nivå som Landskrona skulle nås med hjälp av en konsult, som direkt fann felet:

hos lärarna; de hade ett cementerat tankesätt och föråldrad kunskapssyn, vilket förklarades av att de liksom övriga Sveriges lärarkår ännu inte lärt sig läsa rätt och tillämpa Läroplanen från år 1994. Men nya riktlinjer för grundskolan är på väg och med dem är jag övertygad om att det visar sig att Linåkerskolans lärare både tänker och läser rätt.

Redan i början av året blev skolor och idrottshallar utsatta för omfattande skadegörelse. Matchuret i idrottshallen, värt 30 000 kr. blev sönderslaget och sönderslaget igen. Samtidigt konstaterades att Svalöv inte var tillräckligt brottsbelastat för att få fler permanenta poliser trots tillökning av polisstyrkan till polisområde Söderåsen, dit Svalöv hör. Nu satsas på framtiden genom att polisens lokaler på Herrevadsgatan görs större och mer ändamålsenliga. Kommunens reception tar hand om polisärenden såsom hittegods och utlämning av blanketter, så får polisen mer tid för att utreda brott och allmänheten bättre öppettider. * En stor omorganisation har inletts med decentralisering som mål, vilket innebär att Svalövs polisstation skall bli bemannad dygnet runt.

Än är det långt dit, ändå kan man möta vakande vänliga ögon fredags -och lördagsnätter i Svalöv. I 9 år har de hållit på, i år är de 30 st. och mer välorganiserade än någonsin, nattvandrarna i sina gula jackor, som betyder så mycket för att göra Svalöv lugnare och trivsammare.

Sommarens regn fick oss att ändra vanor, i stället för vinet till sommarkvällen vid grillen bytte vi enligt statistiken till starkare varor. Också på vårt systembolag på

Herrevadsgatan blir det mer koncentrerat: både yta och personal minskas till hälften vid övergången till självbetjäningsbutik. Men sortimentet ändras inte, det är redan på miniminivå; men vad som inte finns på plats kan ju beställas och expedieras raskt, systembolaget är klart snabbare än posten med leveranserna. Några stora och många små, det gäller både om butiker och företag i Svalöv.

I ett halvår har vi läst om Danska livsmedelskedjan Nettos planer på att öppna butik i Svalöv, men än har vi inte sett något konkret resultat av planerna.

*)Enligt brev, som kom i går från Polisen i Svalöv, kan de sex som finns på polisstationen här nu bli fler.

Som med Netto fast tvärtom, så var det för Marie och Ola Markholm. De hade inga planer på en permanent butik när de kom hit för fyra år sedan och nu driver de ”Makalöst Billigt”, Svalövs populäraste butik, som lockar kunder från hela Skåne med ett sortiment för hemmet till låga priser.

Företagsklimatet i Svalöv blir allt bättre; på organisationen Svenskt Näringslivs rankinglista var Svalöv den kommun som klättrat näst mest bland skånska kommuner. Samtidigt minskar antalet arbetslösa, f.n. bara mellan 1 och 2 %. Flertalet företag är små, 80 % är enmansföretag. Det gäller t. ex. för frisörsalongerna, som är många; om det bara berodde på tillgång till frisör skulle Svalövs damer och herrar vara ytterst välfriserade. Här råder stor konkurrens, några är ganska nya andra är väl etablerade, som t.ex. Salong Anette på Svalegatan som i år passar på att fira 20-års jubileum detta år, som är ett verkligt jubileumsår.

300 år efter sin död återvände Dietrich Buxtehude, i teaterchef Lars Svenssons gestalt, till Torrlösa kyrka, till sin orgel, den som fanns i Mariakyrkan i Hälsingborg en gång då Buxtehude var kyrkans organist. Buxtehude, som vuxit upp i Helsingborg och Helsingör var verksam i Helsingborg i två år, därefter i Helsingör och Lübeck, och blev snart känd som en ypperlig organist men fr. a. känd som kompositör. Under några års tid och med årets fem konserter i Torrlösa kyrka har kantor Lars-Åke Norlander givit kyrkbesökarna chansen att höra Buxtehudes samtliga orgelverk.

Vi har också firat storheterna Astrid Lindgrens och Carl von Linnés födelsedagar för 100 resp. 300 år sen. Båda beskrev naturens härlighet, nu skrivs mycket om hoten mot naturen. I våras kunde vi se Al Gore´s film på Palladium, om klimatet och nödvändigheten att begränsa växthusgaserna.

Det var med tanke på miljön, som halmeldningsverket kom till. Just i år när miljöfrågorna är i focus som aldrig förr och Svalöv fått ny miljöchef, har kommunen satsat en rejäl slant för att skrota halmeldningsverket, när Eon köper fjärrvärmenätet. Vindmöllornas vara eller inte vara har det tvistats länge om. Ett par

kommuninnevånare har äntligen fått rätt att sätta upp vindmöllor. I fråga om avståndet till bebyggelsen gäller nu 700 m, enligt kommunledningens beslut.

När det gäller kulturklimatet i kommunen, har nämnden fastnat för minimalismen, den ism som innebär strävan mot starkt reducerad form eller som här: ”Bara lite och bara för de små kan man bidrag få!” Det fick Svalövs Teaterförening känna på, knappt hade man presenterat ett ambitiöst vårprogram förrän man fick ultimatum: barnteater bara barnteater annars inget bidrag och så var den sagan slut. När kommunens chef för Allmänskultur och bibliotek, Christian Dahl, tillträdde, fanns stora förhoppningar att han som utlovats skulle verka för Palladium och söka ny entreprenör. Uppgiften blev minimal, ingen aktiv insats, vänta och se om någon ideell person, en räddande ängel anmäler sig, - men änglar är så sällsynta. Ändå: helt utan bio i Svalöv är vi inte, tack vare Svalövs Filmstudio, som i våras nådde medlemsrekord, har vi kunnat se film på Palladium 14 gånger i år.

Bibliotekschefen har haft många andra uppgifter, bl.a. ett nytt medieavtal och en ny biblioteksplan, som nu är i hamn. Kulturveckorna genomfördes med snäv budget men med fina arrangemang och stora insatser av enskilda och föreningar. Den 5 oktober kom Malmö Operas barn- och ungdomsenhet på besök med två föreställningar av ”Halmhatten och Filttofflan”. * *

Inte bara vegetationen frodas i Svalöv i år, Trädgårdsföreningen Ärtan växer i kapp med perennerna. Ärtan ger ökad kunskap och inspiration till glädje för medlemmarna men kanske också problem, var skall man få plats med alla de nya plantor man önskar se i sin trädgård? För den som gärna väljer naturen utanför trädgården finns Svalövs Naturvårdsförening, som i år bland mycket annat i år ägnat det lilla och det stora särskilt intresse: småkryp och geologi, medan flyttfågelstudier i Falsterbo hör till traditionerna. Far och flyg, det gäller i Svalövs Brevduveklubb. Klubben har deltagit i 30 tävlingar i år, vid nordiska ungdjurslandskampen visade det sig att Sveriges bästa Ess-duva bor i Svalöv.

För den som fort och lätt kan hitta rätt i naturen finns Rävetofta Orienterings- klubb. Där tränas varenda tisdag året om och så ordnas tävlingar, som i år då ROK arrangerade Fyrklubbstävlingen med över 1000 aktiva. De som vill motioner mera – på hemmaplan, träffas i Svalövs Gymnastikförening som förutom att hjälpa oss att komma i form ordnar höstlovskul, sportlovskul och mycket mer. Motion som går som en dans, det gäller i Söderåsens Folkdansgille. Från fyraåringar till ++åringar dansar i Gillesstugan i Kågeröd var vecka; dessutom dansas på svalövsdagen och nationaldagen och det bjuds upp till bl. a. sportlovsdans, påskdans och midsommardans. Det finns fler som motionerar och lär att ha koll på fötterna: gå fot och räcka vacker tass t. ex. och årets nyhet: att röra sig efter musik. Det övas i Svalövs Brukshundklubb på valpträffar och slyngelträffar innan det blir dags för kurs och tävling. Målet är att hundarnaskall fungera i vårt samhälle, i vardag, tävling och bruksgrenar.

Motion för både kropp och själ, det erbjuder de båda pensionärsföreningarna, PRO och SPF sina medlemmar. Många spelar boule, bangolf, priffe, bridge eller canasta, går på gemensamma promenader, med eller utan stavar, eller går på gymnastik. Nu har man bestämt sig för att samverka så att flera får tillgång till mera; i år kunde SPF t. ex. lockat med vinprovning eller chansen känna igen antikviteter med Jesper Aspegren som lärare.

Detta axplock ur den rika floran av Svalövsföreningar får fullborda bilden av Svalöv i Svalövs Gilles Årskrönika 2007.

**) Här blinkar två stjärnor, en ljus och en mörk: En ljus * för att det blev ett extra anslag till kulturveckan så att sex sjätteklasser fick uppleva konsten med skrotskulpturer på ett nytt fantastiskt fint galleri i stationshuset i Teckomatorp. En mörk * för att Svalövs mycket engagerade och kompetente bibliotekschef, Christian Dahl, lämnar Svalöv efter mindre än två år här.